

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cæremoniale FF. Minorum Strictioris Observantiæ Almæ
Provinciæ Saxoniae S. Crucis**

Sächsische Franziskanerprovinz vom Heiligen Kreuz

Nevhsii, 1706

VD18 10502327

Titulus VIII. De Canone Missæ usque ad Consecrationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71672)

ad sola illa verba, unâ vice exceptâ, scilicet in Canone post Consecrationem ante illa verba : **NOBIS QUOQUE PECCATORIBUS.** Cum dicit **SANCTUS**, *junctis ante pectus manibus non super altare positis, & inclinatus profundè, prosequitur, &c.*

TITULUS VIII.

De Canone Missæ usque ad Consecrationem.

N. 1. **F**inita Prefatione ut supra, Sacerdos stans ante medium altaris versus ad illud : aliquantulum usque ad humeros, vide hac Parte Tit. 5. n. 1. *elevat manus. Oculisque elevatis ad Deum, & sine mora devotè demissis ac manibus junctis & super altare positis incipit Canonem.* Ibid. *Cum dicit : HÆC † DONA : HÆC † MUNERA. HÆC SANCTA † SACRIFICIA, dextera manu sinistra super altare posita, signat ter communiter super Hostiam & Calicem.* Formet duas lineas æquales & non quatuor puncta. Lineæ autem non sint nimis excessivæ, communiter Auctores statuunt mensuram palmi. Adverte ad dicta Tit. 3. n. 5. *Benedicendo totam manum dextram extendit omnibus illius digitis pariter junctis & extensis.*

N. 2. *Vbi dicit una cum famulo tuo Papa nostro N. exprimit nomen Pa-
pa cum capitis inclinatione, Sede autem vacante : idem est de Episcopa-
li Sede vacante, de verbis ET ANTISTITE NOSTRO N. verba prædicta
omittuntur. Ubi dicitur Et Antistite nostro N. specificatur nomen,
Patriarcha, Archiepiscopi vel Episcopi ordinarij in propria Diœcesi : hoc
est, nominari debet, non Episcopus Celebrantis, sed Episcopus loci
quo quis celebrat : itaque in alia Diœcesi Celebrans attendat ad no-
men illius Episcopi. Et non alterius Superioris v. g. Abbatis exempti,
etiamsi Celebrans sit omnino exemptus, vel sub alterius Episcopi jurisdic-
tione.*

N. 3. *Cum dicit MEMENTO DOMINE FAMULORUM FAMULARUM-*
QUE

QUE TUARUM, quod dicere debet secretò, & non voce altiori, ut multi abusivè faciunt. *Elevans & jungens manus usque ad faciem vel pectus.* Vide hic Proprium, ubi actiones illæ clarius exprimentur, elevat enim manus cum dicit **MEMENTO**, easque sic elevatas tenet, usque dum expressit nomina, quorum memoriam facit. Deinde *jungit manus orat aliquantulum pro ijs pro quibus orare intendit.*

N. 4. *Commemoratione vivorum facta, & extensis ut prius manibus continuat.* **Et omnium Circumstantium, &c.** *Similiter stans prosequitur communicantes.* Quando Communicantes separatur à lustratione: vide Parte I. Tit. 12. n. 4. *Cum dicit hanc igitur Oblationem, expandit manus simul super Oblata ita ut palmæ sint apertæ versus ac supra calicem & hostiam.* Debent autem manus sic extendi, ut palmæ sint apertæ pollice dextro super sinistrum posito in modum crucis, supra manus & non intra: ita declarat **CARD.** *Quas sic tenet usque ad verba:* **Per Christum Dominum nostrum, &c.** ut in Rubrica. *Ibid. Extergit à sudore vel alia immunditia, ad majorem Sacramenti Reverentiam si opus fuerit pollices & indices super corporale.* *Dicit secretò ut prius* **Qui pridie quam pateretur, &c.** *& accipiens pollice & indice dextra manus hostiam, & eam cum illis, ac indice & pollice sinistra manus hoc est utraque manu: tenens, stans erectus ante medium altaris dicit,* **Acceptit panem in sanctas & venerabiles manus suas, &c.** *caputque aliquantulum inclinans dicit* **Tibi gratias agens,** *& tenens Hostiam inter pollicem & indicem sinistra manus ita ut Hostiam consecrandam non elevet, sed sinistra manu in altari posita illam tenens dicit: **Tibi gratias agens,** *producit signum crucis super eam dicens, &c.**

N. 5. *Cum autem finierit suprascripta verba, cubitis super altare positus.* Cubitis tantum leniter sustentetur nec indecenter altari incumbat. *stans* Corpus non magis inclinando, quam requirit positio cubitorum super altare. *stans,* directè contra altare non declinando ad latus, retentis æqualiter pedibus in suppedaneo, nec dextro supra sinistrum, re-

verentia causa quasi deflexo, capite inclinato, reliquo corpore manente erecto. *Distinctè, reverenter non irreverenter ore fortique halitu super hostiam spirans, secretò ita ut nequidem proximè adstantes audiant, profert verba consecrationis super hostiam vel si sint plures super omnes. Et hostiam suam pollicibus & indicibus tantum tenens dicit* **Hoc est enim Corpus meum** : *Quibus prolatis Celebrans tenens Hostiam inter pollices & indices utriusque manus, super altare, reliquis manuum digitis extensis & simul junctis genuflexus eam adorat. Oculis in Hostiam intentis & non corpore & capite ex indiscreta reverentia infra frontem altaris profundato. Tunc se erigens, quantum commodè potest elevat in altum Hostiam. Et intentis in eam oculis (quod & in elevatione Calicis facit) populo reverenter ostendit adorandam.*

Contra hanc Rubricam dupliciter à quibusdam peccatur, aliqui, non satis, alii verò nimium elevat, debet ergo elevatio fieri reverenter & decenter, ita ut non sit nimis alta, nec nimis demissa. *Et mox paululum quidem, non diu tamen elevatam teneat, Solam manu dextra ipsam reverenter reponit super corporale in eodem loco unde eam levavit, & deinceps pollices & indices non disjungit, nisi quando Hostiam consecratam tangere vel tractare debet.*

N. 6. *Reposita hostia consecrata super corporale genuflexus eam adorat, & adorato Sacramento surgit discooperit calicem, & reliqua facit ut in rubricis.*

N. 7. *In quem Calicem, si opus sit extergit digitos, quod semper faciat, Quoties discooperit calicem, si aliquod fragmentum digitis adherat. Et stans erectus dicit, Simili modo postquam cœnatum est, &c. Ibi cum dicit Benedixit, sinistra calicem infra cuppam tenens, dextra signat super eum, tribus digitis extensis & junctis. Ibid. & ambabus manibus tenens calicem, videlicet sinistra pedem, & dextra nodum infra cuppam, cubitis super altare positus & capite inclinato, ut supra de consecratione Hostia dictum, profert verba consecrationis super Calicem, quem parum elevatum tenet, ut notatur in ordine Missæ. Circa Calicis elevationem observentur, quæ de elevatione Hostia dicta sunt :*

sunt : sufficit Calicem ita elevare , ut cuppa ultra verticem capitis à populo commodè videri possit.

TITVLVS IX.

De Canone post Consecrationem usque ad
Orationem Dominicam.

N. 1. **R** *Eposito calice & adorato, Sacerdos stans ante altare extensis manibus ante pectus, Sacerdos sæpius orat extensis manibus, sed & advertendum ad sæpius dicta, quod manus nunquam humerorum latitudinem vel altitudinem excedant. Ibid. cum dicit Supplices te rogamus &c. inclinatur se profundè ante medium altaris.*

N. 2. *Cum dicit Memento Domine famulorum famularumq; tuarum, non elevat vocem. Vide hic in ordine Missæ disparitatem inter Memento pro vivis & defunctis. In primo dicit extensis manibus Memento Domine famulorum famularumq; tuarum, & ubi ponuntur N. & N. jungit manus. In altero verò, extensis manibus dicit totum, usque ad in Somno pacis inclusivè, & tum manus jungit.*

N. 3. *cum dicit Nobis quoque peccatoribus, vocem aliquantulum elevat, & dextra manu percutit sibi pectus, modestè & moderate tribus digitis nec pollex vel index Casulam tangat. Ibid. cum hostia signat bis inter calicem & pectus incipiens à labio calicis; recto motu hostiam ducens versus pectus & non versus pedem Calicis descendendo. Cum dicit Omnis honor & gloria, non elevat vocem.*

